

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ TARİHÇESİ

Tarihimizin her döneminde maarif sistemine büyük bir önem verilmiştir. Nitekim bu sistemin bel kemiğini oluşturan medreselerde en başta gelen derslerden biri fıkıh, yani hukuk dersi idi. Medreselerde ekseri ihtisaslaşma bahis konusuydu. Sözcüğü, Konya'daki pek çok medreseden biri olan İnceminareli Medrese dârü'lhadis olarak kurulmuştu ve burada hadis öğrenimi yapılırdı. Sırçalı Medrese diye de bilinen Muslihiyye Medresesinde ise fıkıh öğrenimi önde gelirdi. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde bilhassa Sultan II. Abdülhamid devrinde mesleki öğrenim için mektepler açılmaya başlanmıştır.

1907 yılına kadar Türkiye'de yalnızca İstanbul'da faaliyet gösteren bir hukuk mektebi bulunmaktaydı. Ancak bu mektebin ihtiyaçları karşılayamaması sebebiyle dönemin alanında ileri gelenleri tarafından müstantik (sorgu hâkimi) ve hâkim yetiştirilmesi gerekliliği, İstanbul'daki hukuk mektebinin talepleri karşılayamaması gibi sebepleri içeren bir dilekçe, Bâbîâlî'ye sunuldu. Dilekçenin kabul edilmesi üzerine Selanik, Bağdat ve Konya'da yeni hukuk mektepleri açılması kararlaştırılmıştır. 10 Eylül 1907 tarihinde, daha sonra Üniversitemiz Hukuk Fakültesinin temellerini de oluşturacak olan bu üç vilayete birer tezkire gönderilerek hukuk eğitimi veren mekteplerin kurulması talimatı verilmiştir. Bu çerçevede, Konya'da bir üniversite kurma planının ilk aşaması olarak 1 Mart 1908 Cumartesi, Mevlânâ dergâhına yakın Sedirler Mahallesi'nde, günümüzde Koyunoğlu Müzesinin yakınında bulunan ve Çelebi Konağı olarak bilinen büyük bir konakta Konya Hukuk Mektebi kurulmuştur. Konya Hukuk Mektebi, bu bağlamda Darülfünun döneminde Anadolu'da kurulan ilk yükseköğretim kurumudur. Mektep, dört yıllık bir eğitim süresine sahipti ve bu Mektebe sadece lise mezunları kayıt yaptırabiliyordu. 11 yıl boyunca Konya'da faaliyet gösteren ve faaliyet gösterdiği süre zarfında 134 mezun veren Mektep, esasen Konya'da tam teşekküllü bir üniversite kurma planının ilk aşaması olarak açılmış ancak I. Dünya Savaşı ve sonrasında yaşanan sıkıntılar sebebiyle 15 Mart 1919'da kapılarını kapatmak zorunda kalmıştır. Bugün nitelikli insanları yetiştirerek topluma ve insanlığa katkı sağlamayı amaçlayan Üniversitemiz, geçmişinde var olan bu sağlam temeller üzerinde kısa sürede yeniden hayat bulmaya başlamıştır.

1955 yılında, yani Cumhuriyet döneminde Konya'da üniversite açma konusu, TBMM'de hazırlanan bir kanun tasarısı ile tekrar gündeme gelmiş fakat milletvekillerinin yarısından fazlası tarafından imzalanan bu tasarı da talihsiz bir şekilde Millî Eğitim Komisyonu'ndan geçememiştir. 1962'de MEB'e bağlı olarak açılan Selçuk Eğitim Enstitüsü ve Yüksek İslam Enstitüsü ile üniversiteye sahip olma yolunda ilk ciddi adım atılmıştır. Bu ilk adımın güçlendirilerek geliştirilmesi için 1968'de Konya'da Üniversiteyi Kurma ve Yaşatma Derneği kurulmuş ve gösterilen üstün gayretler sonucu Mühendislik ve Mimarlık fakültelerimizin nüvesini teşkil eden Mühendislik - Mimarlık Yüksekokulu kurulmuştur. Binası, dersliği, personeli ve bütçesi olmadığı hâlde Üniversiteyi Kurma ve Yaşatma Derneğinin gayretleri ile "1970 - 1971 Eğitim Öğretim Yılı"nda Çocuk Esirgeme Kurumuna ait bir binada (Gazi Lisesi yanı) hizmet vermeye başlayan bu yüksekokul, 5 Temmuz 1971 tarih ve 1418 Sayılı Kanun'un 9'uncu maddesine istinaden Konya Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi ünvanını almıştır. Üniversitenin kuruluşuna hazırlık safhası teşkil eden bu üç okuldan daha etkin bir üniversiteye geçiş süreci ise 1975 yılında gerçekleşmiştir.

11 Nisan 1975'te yürürlüğe giren "4 Üniversitenin Kurulması ile İlgili 1873 Sayılı Kanun" ile ülkemizde dört üniversitenin kurulması öngörülmüş ve Selçuk Üniversitesi de bu kanuna istinaden kurulmuştur. "1976 - 1977 Eğitim Öğretim Yılı"nda Fen Fakültesi ve Edebiyat Fakültesi olmak üzere 2 fakülte, 7 bölüm, 327 öğrenci ve 2 kadrolu öğretim üyesi ile faaliyete geçmiştir.

Selçuk Üniversitesi için atılım yılı 1982 olmuştur. 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile ilk etapta Üniversitenin çekirdeğini oluşturan Fen ve Edebiyat fakültelerinin birleştirilerek Fen - Edebiyat Fakültesine dönüştürülmesine karar verilmiştir. Akabinde Selçuk Yüksek Öğretmen Okulu, Eğitim Fakültesine; Konya Devlet Mühendislik - Mimarlık Akademisi, Mühendislik - Mimarlık Fakültesine; Konya Yüksek İslam Enstitüsü ise İlahiyat Fakültesine dönüştürülmüştür. Ayrıca Hukuk, Tıp, Ziraat ve Veteriner Fakülteleri ile Sağlık, Fen ve Sosyal Bilimler Enstitüleri kurulmuş; Yabancı Diller Yüksekokulu da kaldırılarak Konya Meslek Yüksekokuluna dönüştürülmüştür. Niğde'de Niğde Meslek Yüksekokulu kurulmuş ve Kız Sanat Yüksek Öğretmen Okulu, Kız Sanat Eğitim Yüksekokuluna; Niğde Eğitim Enstitüsü, Eğitim Yüksekokuluna dönüştürülmüştür. Böylece Selçuk Üniversitesi, 41 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile bir anda 8 fakülte, 4 yüksekokul ve 3 enstitü seviyesine ulaşmıştır.

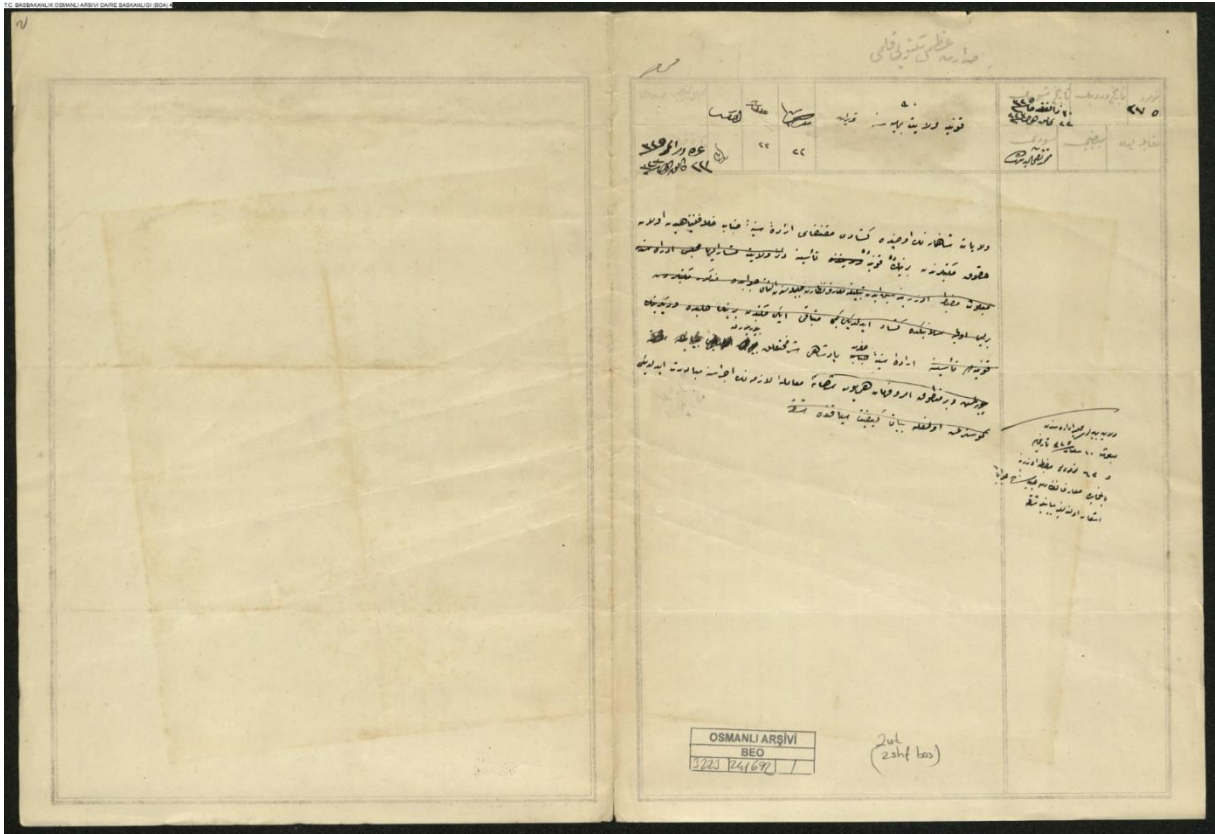
2000'li yılların sonuna kadar bilimsel alan başta olmak üzere fiziki, sosyal, kültürel ve sportif alanlarda hızlı bir yükseliş yaşayan Selçuk Üniversitesinin 2011 yılı itibarıyla bünyesindeki fakülte sayısı 24'e yükselmiştir. Ancak 2011 yılı Aralık ayında Bakanlar Kurulu kararı ve o günkü Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül'ün onayıyla Selçuk Üniversitesi Meram yerleşkelerinde bulunan Meram Tıp Fakültesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi ve İlahiyat Fakültesi Konya'daki ikinci devlet üniversitesine bağlanmıştır. 26 Nisan 2013 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı ile Seydişehir Ahmet Cengiz Mühendislik Fakültesi, Seydişehir Meslek Yüksekokulu, Seydişehir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Ereğli Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Ereğli Eğitim Fakültesi ile Konya Ereğli Kemal Akman Meslek Yüksekokulu da aynı üniversiteye bağlanmıştır. 2018'e gelindiğinde ise Resmî Gazete'de yayımlanan 7141 Sayılı Kanun'un 7'nci maddesi ile Üniversitemiz bünyesinde bulunan Mühendislik Fakültesi, Mimarlık Fakültesi ve Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Konya'da kurulan üçüncü devlet üniversitesine bağlanmıştır.

Bugün bünyesinde 23 fakülte, 7 enstitü, 5 yüksekokul, 1 konservatuvar, 23 meslek yüksekokulu, 53 araştırma merkezi bulunan Selçuk Üniversitesi, 70.000'i aşkın öğrencisi ve 7.000'in üzerinde personeli ile Türkiye'nin en büyük öğretim kurumları arasında yer almaktadır.

KAYNAKLAR (*)

- BOYSAL, Yusuf. *Selçuk Üniversitesi Kurulurken*.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra (1999). *Konya Hukuk Mektebi ve Osmanlılarda Hukuk Öğrenimi*. Tarih ve Medeniyet.
- YILMAZ, Yasin (2021). *Konya Hukuk Mektebi (1908-1919)*, YILMAZ Yasin. hukukkitapligi.com
- YILMAZ, Yasin & KİREMİTÇİ, Mehmet (2022). *Konya Hukuk Mektebi'nde Anayasa Hukuk Dersleri*. Adalet Dergisi: 68 Sayı.

Görsel – 1: Konya Hukuk Mektebinin Kuruluş Kararı (Belgenin Miladi Tarihi: 5 Ocak 1908)

BEO.003223.241692.001

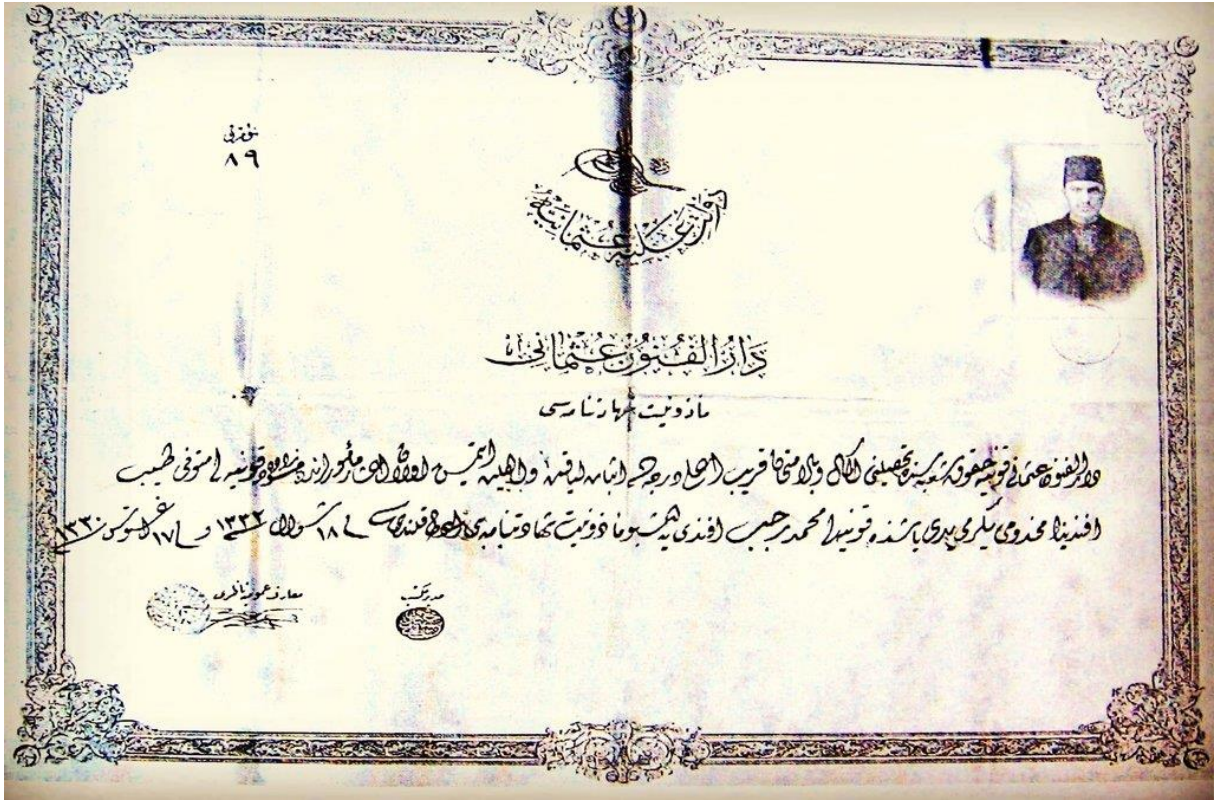
Sadaret-i Uzma Mektubî Kalemi

KONYA VİLAYET-İ BEHİYYESİNE –tahrirat–

Gurre, Zilhicce sene 325
23 Kanunuevvel sene 1323

Vilâyât-ı Şahane'nin üçünde küşadı muktezây-ı irade-i seniyye-i cenâb-ı hilafet-penahîden olan hukuk mekteplerinden birinin de Konya'da tesisine irade-i seniyye-i hazret-i padişahî şeref-müteallik buyurularak muamele-i lazımenin icrasına mübaderet edildiği vilayet-i behiyyeleri meclis-i idaresinden mebhuz 10 Şaban sene 325 tarihli ve 63 numaralı mazbata üzerine bi'l-muhabere Maarif Nezaret-i Celilesinden cevaben iş'ar olunduğu beyanıyla şukka

Görsel – 2: Konya Hukuk Mektebi Mezuniyet Belgesi (Belgenin Miladi Tarihi: 30 Ağustos 1914)

No: 89

DEVLET-i ALİYYE-i OSMANİYE

Darü'l-fünûn-ı Osmanî

Mezuniyet Şahadetnamesi

Darü'l-fünûn-ı Osmanî Konya Hukuk Şubesinde tahsilini ikmâl ve bi'l-ımtihan karîb-i âlâ derecede isbat-ı liyakat ve ehliyet etmiş olan aşar memurlarından Müsevvidzade Konyalı müteveffâ Tayyip Efendi'nin mahdumu 27 yaşında Konyalı Mehmed Receb Efendi'ye işbu mezuniyet şahadetnamesi i'tâ kılındı.

Fî 18 Şevval sene 1332/ fi 17 Ağustos sene 1330

Maarif-i Umumiye Nazırı (İmza-Mühür)

Müdür-i mekteb (Mühür)